

Adress till SveDEN och Bladet:

Birgitta Meding
Arbets- och miljömedicin
Norrbacka, 3 tr
171 76 Stockholm
tel 08-7373642
e-mail: birgitta.meding@sls.se

Aktuell information om epidemiologiska aktiviteter för och bland dermatologer från Svenska Dermato-Epidemiologiska Nätverket, SveDEN

I SveDENs idégrupp ingår:

Chris Anderson Linköping chris.anderson@lio.se, Birgitta Meding Stockholm birgitta.meding@sls.se,
Berndt Stenberg Umeå berndt.stenberg@vll.se, Åke Svensson Malmö ake.svensson@skane.se,
Nadeem Janjua Malmö nadeem.r.janjua@skane.se

Välkommen till 11th Linköping Workshop in Dermatological Epidemiology, 10–11 April 2008

”Kan vi lära av processindustrin?”

SveDEN och Hudkliniken i Linköping inbjuder intresserade kolleger till den elfte workshopen. Mötet hålls enligt nygammal tradition ”lunch till eftermiddag dagen därpå” på Hotel Ekoxen i Linköping.

Ämnena för mötet är ”Några matnyttiga tips från statistikern” samt ”Kan erfarenheter från processindustrin vara till nytta för oss?”. Vår statistiske vägledare blir docent Hans Stenlund från enheten för Epidemiologi, Umeå Universitet. Han är en uppskattad lärare som senast framträdde på SveDEN-kursen i epidemiologi i september. Han beskriver t.ex. hur man kan rädda viktiga data även om patienterna/försökspersonerna inte ställt upp på alla undersökningar man önskat. Kan man utifrån data som man har göra en kvalificerad gissning om hur svaren på icke genomförda undersökningar skulle ha blivit?

Från Umeå kommer också företaget UMETRICS som utvecklat en speciell programvara för att planera och analysera komplexa förlopp, t.ex. inom processindustri. Allt flera forskare, inte minst inom medicin, har upptäckt

programmet som kallas SIMCA och idag används metoden i allt flera intressanta studier. En lärare från UMETRICS demonstrerar programmet och visar exempel på hur programmet har använts i medicinsk forskning.

Vi kommer även vid denna workshop att vika tid åt en diskussion av utvalda forskningsprojekt, pågående eller under planering. En diskussionsledare utses för varje presentation och vi kommer också att ha tillgång till epidemiologisk och statistisk expertis. Detta har förut visat sig vara ett utmärkt tillfälle för forskarna att ventilerade idéer och förhoppningsvis att få goda förslag kring epidemiologiska frågeställningar samt ett bra sätt för oss andra att lära av diskussionen.

Vi startar med lunch kl. 12.00 på hotell Ekoxen torsdagen den 11 april 2008 och slutar 16.00 fredagen den 12 april. Vi är mycket tacksamma för fortsatt stöd från Astellas AB inom ramen för relevanta avtal. Vi annonserar detaljer kring programmet samt och kostnaderna efterhand på www.PDF.nu, där även anmälan kan göras.

Information: Chris Anderson tel 013 221750, fax 013 222563, e-mail: chris.anderson@lio.se eller Ann-Helen Westerdahl tel 013 222563.

Idégruppen för SveDEN: Birgitta Meding, Berndt Stenberg, Nadeem Janjua, Åke Svensson, Chris Anderson

Referat från den första kursen i dermato-venereologisk epidemiologi, 12-14 september, Hemavan 2007

Den första kursen i dermato-venereologisk epidemiologi, som hölls 12-14 september i Hemavan, Tärnaby, var ett samarbete mellan SveDENs idégrupp och Wyeth AB. Syftet med kursen var att förmedla ökade kunskaper om epidemiologisk metodik samt att ge praktisk erfarenhet av arbete med epidemiologiska metoder, med möjlighet till erfarenhetsutbyte och diskussioner kring konkreta projekt. Kursen vände sig till specialister inom dermatologi samt ST-läkare, sjuksköterskor och kuratorer med specifikt intresse för epidemiologi.

Det var första gången som SveDEN anordnade denna kurs, som hölls på Högfjällshotellet i Hemavan. Hotellet är ett av Sveriges klassiska högfjällshotell och ligger vid foten av Södra Storfjället i direkt anknäring till Hemavans skidsystem och bara fem minuter från flygplatsen, mitt i Hemavan. Sveriges mest kända vandringsled, Kungleden, börjar bara ett stenkast från hotellet och där finns även den Fjällbotaniska Trädgården.

Vi var totalt 21 deltagare inkl. fyra föreläsare. Första dagen, onsdagen den 12 september, var det introduktion och föreläsningar på eftermiddagen om epidemiologiska grundbegrepp. Föreläsare var docenterna Åke Svensson, Malmö, Berndt Stenberg, Umeå och Birgitta Meding, Stockholm. Först fick vi en systematisk introduktion om studiedesign, där deskriptiva studier, vid textfallrapporter

Hans Stenlund undervisar

Foto: Berndt Stenberg

och fallserier presenterades, liksom incidensstudier och prevalensstudier. Vidare presenterades experimentella epidemiologiska studier, såsom randomiserade kliniska prövningar (RCT) samt icke randomiserade studier. Det lades särskild vikt på genomgång av tvärsnitts- och fall-referentstudien, hur man testar en hypotes och validerar frågor med beräkning av sensitivitet och specificitet. Efter en gemensam middag på kvällen hade vi ytterligare en föreläsning med en mycket pedagogisk introduktion till statistikprogrammet SPSS av docent och statistiker Hans Stenlund från enheten för epidemiologi vid Umeå universitet. Det finns även andra statistikprogram, däribland SAS, men SPSS är det mest användarvänliga statistikprogrammet. I den nyaste versionen av SPSS har det gjorts några korrekationer för att underlätta databehandlingen.

Nästa dag började med presentation av data som vi skulle använda för praktiska övningar i SPSS. Vi blev sedan indelade i grupper med två eller tre personer i varje. Vi fick tre övningsuppgifter, den första var att presentera en frekvenstabell och beräkna hur många som uppgav att de hade handeksem utifrån folkhälsoenkätdata. Resten av dagen fortsatte vi på samma sätt, med praktisk datahantering med de två resterande övningarna blandat med föreläsningar om tolkning av basala statistiska frågor. Materialet var hämtat från en folkhälsoenkät, där det bl a studerades faktorer associerade med handeksem. Resultaten är redan publicerade i Läkartidningen 2006 nr 41 av SveDEN-gruppen.

Som förberedelse inför kursen fick vi fyra bifogade artiklar för läsning samt tillgång till att ladda ner SPSS-programmet via Internet. Vi fick även rekommenderad referenslitteratur. Inför kursen fick vi också ta del av några registerfiler i SPSS. I samband med genomgång av övningsuppgifterna hade vi möjlighet att ställa frågor samt även att ta upp egna problemställningar kring epidemiologisk metodik. Dagen avslutades med middag samt socialt samkväm på en trevlig lokal krog.

Sista dagen började med föreläsningar och diskussioner om confounders och interaktioner, därefter avslutades kursen med en utvärdering och diskussion. I sin helhet var det således en superbra kurs som bara kan rekommenderas till alla som önskar att få en snabb och lätt introduktion till, inte bara epidemiologi och statistik, men även till kritisk läsning av artiklar, som är ett måste med den stora publikationsmängden i dag i medicinsk litteratur. Kursen var så bra pedagogiskt arrangerad och förmedlad att man inte behövde några epidemiologiska kunskaper innan man började kursen, för att kunna lära och följa med. De praktiska övningarna i SPSS var så

Flitiga kursdeltagare

Foto: Berndt Stenberg

pedagogiskt upplagda att även de med datorskräck kunde hänga med. Mitt intryck är att samtliga kursdeltagare var så begejstrade att vi ser fram emot att delta i en fortsättningskurs om något år.

Nadeem Janjua

IDEA Congress, Nottingham 2008

The IDEA Congress hålls 2008 i Nottingham 7-9 september. Denna kongress vänder sig till såväl de som är intresserade av epidemiologi som klinisk forskning inom dermatologin. Planeringen av denna konferens görs gemensamt av EDEN (European Dermato-Epidemiology Network) och ADEN (American Dermato-Epidemiology Network). Ett flertal "state of the art lectures" kommer att presenteras, dessutom redovisas ett stort antal intressanta vetenskapliga dermato-epidemiologiska arbeten. Det kommer att finnas goda möjligheter till interdisciplinära möten och alla med intresse för dermato-epidemiologi är oavsett yrkestillhörighet välkomna. Åtminstone en nobelpristagare kommer att delta i konferensen och dessutom utlovas någon koppling till Robin Hood. Vill man veta mer så sök via www.idea2008.net.